Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Stockholm, Iduns Tryckeri Aktiebolag.

N:r 13 (432). Fredagen den 27 mars 1896. 9:de årg.

Prenumerationspris pr år:
Idun ensam ..... kr. 5: —
Iduns Modet., fjortondagsuppl. » 5: —
Iduns Modet., månadsuppl. ..... » 3: —
Barngarderoben ..... » 3: —

Byrå: Klara södra kyrkog. 16, 1 tr. Allm. telef. 6147.
Prenumeration sker å alla postanstalter i riket.

Redaktör och utgifvare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas säkrast kl. 2—3.
Redaktionssekr.: *J. Nordling.*

Utgifningstid: hvarje helgfri fredag.
Lösnummerpris 15 öre (lösn:r endast för kompletteringar.)

Annonspris: 35 öre pr nonpareillerad.
För »Platssökande» o. »Lediga platser» 25 öre för hvarje påbörjadt tiotal stafv. Utländska annons. 70 öre pr nonp.-rad.

Alma Fohström.

Då vår musikaliskt intresserade publik i dessa dagar beredes nöjet att stifta närmare bekantskap med en af vårt gamla systerland Finlands mest framstående konstnärinnor på sångens och den lyriska dramatikens område, i det nämligen Alma Fohström den 2 april konserterar härstädes, ha vi funnit tillfället lämpligt att pryda Idun med hennes intagande bild. Den nu världsberyktade konstnärinnan, som just återvänder från ett triumftåg genom Österrike, Schweiz och Tyskland för att i Moskva, där hon numera äger sitt hem, vid den förestående kejsarkröningen biträda vid utförandet af festkantaten, är visserligen icke förut obekant för Stockholms musikvärld. Många år äro dock nu gångna, sedan hon lät höra sig i vårt land, då en ännu helt ung och i stark utveckling stadd nybörjarinna; hon återkommer nu som den mognade, sina rika medel fullt behärskande artisten.

Alma Fohström, som är Helsingforsbarn, erhöll sin första utbildning af den berömda sånglärarinnan i S:t Petersburg, fru Nissen-Salomon från Göteborg, hvilken tyvärr allt för tidigt gick hädan; efter henne existerar i Ryssland ingen jämnbördig sånglärarinna. Alma Fohström är en af hennes sista elever. Efter fru Nissen-Salomons bortgång begaf sig den unga konstnärinnan för sin vidare utbildning till Italien, där hon åtnjöt undervisning af professorerna Lamperti och Varesi, hvilka, så att säga, gåfvo hennes stämma den sista konstnärliga slipningen.

Alma Fohström beträdde för första gången en storstadsscen år 1884 i Berlin, hvarvid hon utförde titelrollerna i operorna »Lucia» och »Sömngångerskan». Sällan har det väl lyckats en ung, dittills fullkomligt obekant främmande sångerska att från första stund inhösta så rika triumfer i den kritiska tyska rikshufvudstaden som dem, hvilka kommo Alma Fohström till del.

Det ges väl numera knappast något land, som konstnärinnan på sina vidsträckta resor icke berört. Efter sina framgångar i Berlin engagerades hon af den kände impressarion Mapleson för en turné genom Amerika, hvilken under åren 1885 och 1886 utsträcktes till Skotland, Irland och England, där hon på Coventgardenteatern i London delade repertoar med själfva Adelina Patti. År 1887 gaf hon gästroller vid hofoperan i Wien, i Prag och i åtskilliga italienska och tyska städer. Året därpå återvände hon på nytt till Amerika för ett engagement vid Metropolitanoperan i Newyork. Efter flere större konsertturnéer genom olika länder slog hon sig till sist bofast ned i Ryssland, där hon år 1890 ingick äktenskap med öfversten vid ryska generalstaben Basil von Rode. Sedan denna tid har hon hufvudsakligen varit verksam vid de kejserliga scenerna i S:t Petersburg och Moskva

Det folk, som kämpat har, blott det är fritt;
Den tanke blott, som tänkt sig själf, är mogen.
Hvad du ej själf förvärfvat är ej ditt:
En lånad rikedom blir aldrig trogen.

B. E. Malmström.

samt gifvit gästföreställningar i Rysslands öfriga större städer.

Ur den mängd af entusiastiska uttalanden från olika länders kritici öfver den finska sångerskans konst, som för oss framlagts, anföra vi följande ord, hvilka söka ge en karaktäristik af densamma. »I motsats till flere af samtidens mest framstående sångerskor, hvilka förvärfvat sin ryktbarhet antingen genom ovanliga röstmedel, teknik eller utomordentlig framställningskonst, är Alma Fohström en af dessa äkta konstnärsnaturer, hvilka genom förening af alla dessa slösaktigt hopade medel, hvarhelst de uppträda, eröfra hjärtan med storm. Man stannar därvid i tvekan, om grunden till hennes framgång ligger i den klockrena, ovanligt höga stämman, i den beundransvärda tekniken eller i hennes älskvärda framträdande — den rörande och naturliga enkelheten, gratien och plastiken i hennes spel. Det är just harmonien mellan alla dessa detaljer, som utgör den hemliga förtrollningen af hennes konst, och för att fullständigt förstå uppskatta Alma Fohström, bör man se henne i flere olika operor.»

Hålla dessa och många liknande utlåtanden endast något så när streck, så bör det vara en mindre vanlig konstnjutning, som nu förestår. Önskligt vore då ock, det tillfälle kunde beredas vår publik att äfven från scenen få njuta af densamma. Från konserttribunen blir det ju endast som en half och ofullständig gåfva hon kan gifva oss den.

"Familjens gamla flicka."

Hur mången utaf dessa gamla mör
har du ej mött på vägen genom lifvet?
Om dem hur månget grymt förtal du hör,
hur månget klander, ofta öfverdrifvet.
Den gamla ungmön städs blir förbisedd,
af många hatad nära på som pesten,
af andra blott förlöjligad, beledd,
med liknöjdhet och köld bemött af resten.

Visst ligger intet intressant uti
de redan fårade och slappa dragen.
Visst är väl hennes tjusningstid förbi
och flydda de ungdomliga behagen.
Men är det hennes fel att åren gå?
Naturen oss ej evig ungdom gifvit.
Och är det skäl att hon skall hatas så,
fast hon på »öfverblifna kartan» blifvit?

Det mesta tadlet hon är utsatt för,
»det knarriga och tvära gamla stycket».
Man glömmer allt det goda, som hon gör,
hon är blott här i världen »en för mycket».
Man vet nog, men man låtsar ej förstå,
hvad nytta hon uträttar, denna »nucka»,
och dock, om hon ur ledet skulle gå,
nog blefve där en helt ohjälplig lucka.

Hvem är det väl, som alltid redo står
till bistånd uti råd och dåd att vara?
Hvem band brudkronan vid ditt eget hår
och gladdes åt att se dig lycklig bara?
Hvem är det, som vid hvarje trångmål se'n
du genast färdig är att efterskicka,
som aldrig nekat sina tjänster än,
om icke just familjens gamla flicka?

Är det ej hon, som när de andra flytt
för egna intressen att själfva strida
och bytt det gamla hemmet mot ett nytt,
då stannar troget vid de gamles sida?
Som blifver deras stöd i ålderns höst
och öfver deras väl med ömhet vakar,
förblifver moderns hjälp och faderns tröst,
ej fordrar någonting, men blott försakar?

En dåre gifter sig för giftas skull,
hon gjorde det ej, har däri hon felat?
Af män finns ju tillräckligt, världen full,
nog kunde hon fått en, om så hon velat.
Men kanske att för henne en blott fanns,
som hon sin hela lefnad velat gifva;
och när hon icke kunde blifva hans,
hon valde hellre då att ingens blifva.

Se, kanske uti blicken spårar du
en glimt utaf en gammal glöd där inne,
kanske för hennes inre syn ännu
det skymtar något gammalt, heligt minne.
Ett minne, kanske utaf en som gömd
inunder gröna torfvan länge hvilat.
En solig dröm i fridfull vårdag drömd,
men härjad af en stormvind som framilat.

Ja, lika litet som försynen har
till äkta man bestämt hvar man i världen,
hvar kvinna icke heller skapad var
att stå som husmor vid den egna härden.
En verklig kvinna dock sitt lif ej ser
förfeladt, fast ej äkta ståndet hinnes,
en annan uppgift hon sin lefnad ger,
det ju så många goda syften finnes.

Anni.

Kvinnans kallelse.

Af *Helena Nyblom.*

III.

Huruvida kvinnorna kunna utveckla sina talanger till samma höjd som männen, därom kunna vi nu icke alls ha någon mening. Därtill fordras många generationers erfarenhet, många århundraden, under hvilka kvinnors och mäns uppfostran varit likställd och på båda ställts samma fordringar.

Skillnaden mellan mäns och kvinnors begåfning skall då visa sig i *arten*, icke i *graden*.

Lyckligtvis komma män alltid att förbli män och kvinnor att förbli kvinnor. Deras uppgift är ju, icke att uppgå i hvarandra, utan att ömsesidigt komplettera hvarandra.

Hvad man dock redan nu med skäl kan säga är det, att det alltid är bättre, om en uppgift öfverlämnas till en duktig kvinna än till en obetydlig man, och valet föreligger ofta.

För ett dussin år sedan blåstes till storm mot äktenskapet, och kvinnorna uppträdde helst som ett slags osympatiska valkyrior. Nu blåses till reträtt och — som alla öfverdrifter, hvilka följa på en öfverdrift — vill man nu se kvinnans högsta och så godt som enda lycka i äktenskapet.

Men alla kvinnor kunna icke gifta sig af den orsak, att en kvinna, som är det ringaste värd något, icke vill gifta sig med hvem som helst.

Hon kan alltid »älska kärleken», men hon möter den kanske aldrig i någon bestämd gestalt, eller hon möter den för sent, när dess uppenbarelse icke kan ingå i *hennes* värld, eller hon skiljes från den, hvilket kan ske på tusen sätt.

Man gifter sig ju icke lika lätt, som man vaccinerar sig eller öfvertar en affär. Man gifter sig blott, när man »icke kan låta bli», d. v. s. när kärleken tvingar en därtill.

Alla andra motiv till äktenskap äro lika fördömliga och ett lika stort bedrägeri som något, hvarmed människor genom orätta medel vilja förskaffa sig fördelar.

Men finnes det än många kvinnor, som af olika anledningar icke kunna gifta sig, så finns det bland dessa många, som äga ett moderligt hjärta; och ett andligt moderskap kan vara lika välsignelsebringande som det naturliga. Liksom det finns många poeter, som aldrig skrifvit en vers, så finns det många mödrar, som aldrig ha fått barn, men hvilkas hela väsen är ägnadt att skydda och uppfostra de små. Det finns kvinnor, som egentligen icke passa att vara hustrur, men som tyckas skapade att vara mödrar och därför väl kunna finna en moderlig verksamhet.

Sådana kvinnor blifva de bästa barnavårderskor och lärarinnor och kunna såsom sådana, i synnerhet som lärarinnor, utöfva en mycket omfattande och välsignelsebringande verksamhet.

Men lika olika som träden äro i skogen och växterna på marken, lika olika äro människornas begåfning och kallelse, äfven kvinnornas.

Det finnes kvinnor, för hvilka den vetenskap eller konst, de lefva för, utgör lifvets högsta intresse, och för dem är den det enda medlet att ge uttryck för deras personliga kraft och begåfning. Hos sådana skall valet mellan deras kallelse och kärlekens lycka alltid bli svårt, och valet skall visa, hvilken af de två makterna vägde tyngst i vågskålen.

Är ett bestämdt studium kvinnans lifssak, så vet hon nog, att det icke låter sig förenas med ett äktenskaps plikter, ty, jag återupprepar det, i äktenskapet är lifvet det viktigaste, studierna det näst viktigaste. Väljer då en kvinna att uppge kärlekens och hemmets lycka för att helt lefva för en annan kallelse, — må ingen tadla henne därför.

Också denna kallelse, när den är äkta och djup, är ju till mänsklighetens bästa och utgör en länk i det hela.

Naturen består i harmoni mellan det olika, icke i ett monotont upprepande af ett och samma fenomen. Därför är äktenskapet för en del kvinnor det lyckligaste fältet för deras verksamhet, medan andra utveckla sig bättre och verka mera lyckobringande utanför äktenskapet.

Det kan icke nekas, att äktenskapet ofta har en stor och olycklig förmåga att utkläcka den obehagliga egenskap, som kallas: »l'égoisme à deux» — eller om där finnas barn: »l'égoisme à plusieurs».

Det hufvudsakliga intresse och den omsorg, som en mor nedlägger och *skall* nedlägga på sin egen familj, urarta ofta till en ovänlig, ja nästan fiendtlig ställning mot den öfriga världen, som skulle kunna kom-

ma henne och hennes barns framgång i vägen.

Detta är ju lyckligtvis långt ifrån alltid fallet, men det är äktenskapets fara.

Bland ogifta kvinnor finner man ofta de mest uppoffrande, mest oegenyttiga, moderliga själar, som, själfva utan hem och lycka, alltid äro färdiga att arbeta och lida för andras.

Också finns det en stor del kvinnor, som icke blott af sorg öfver en uppgifven kärlek eller af tillfälliga omständigheter förbli ogifta, utan välja det ogifta ståndet fritt och afgjordt som deras kallelse.

I hela den civiliserade världen lefva tusentals nunnor, hvilkas lifsuppgift det är att uppge all personlig lycka för att endast lefva för att tjäna Gud och människor. De, som genom erfarenhet känna dessa kvinnor, veta bäst, hur lyckliga de äro. Då de intet önska, sakna de intet, då de intet äga, bekymra de sig icke för något, och de njuta frihetens hela glädje; i det de äro befriade från sig själfva, och »en själf» är dock till sist det svåraste påhäng man har.

Men liksom denna kallelse blott passar för dem, hvilka känna den afgörande, så är äktenskapet det lyckligaste för de kvinnor, som äro skapade därför, — och dessa skola alltid utgöra den öfvervägande mängden.

De stora konstnärinnorna däremot skola sätta den högsta lycka i att lefva för sin konst.

Må en hvar pröfva sig själf och efter mogen öfverläggning välja, för att sedan helt och hållet ägna sig åt det kall hon har valt.

Och må de, som *icke* kunna välja, som olika omständigheter tvinga in på en verksamhet, de icke kunna undvika, eller fasthålla vid en, som de icke kunna släppa, — må de göra det bästa af det, de lefva i.

Det kommer dock till sist icke an på *hvad* man gör, utan *huru* man gör det.

Men låt oss nu icke, efter att i några år ha varit inne på det misstaget att anse männen som kvinnornas rivaler och förtryckare, slå öfver till den motsatta ytterligheten, att anse kvinnan icke ha annan uppgift än att vara maka och mor och alldeles uppgå och försvinna i den man hon har valt.

I skillnaden ligger just rikedomen, glädjen, skönheten.

Gud har nu en gång för alla skapat män och kvinnor olika, icke för att de skola hata hvarandra, icke för att det ena könet skall uppgå i afguderi för det andra, utan för att de ömsesidigt skola älska hvarandra och hvar och en på sin plats göra allt hvad deras person kan bidraga med till mänsklighetens lycka och framgång.

Kommer... kommer inte...

Skiss för *Idun* af *Torkel Berg*.

»Hvart ska fröken gå?»

»Till kyrkan, kära Lina.»

»Det var en besynnerlig psalmbok fröken håller sig med.»

»Ja, den är litet ovanlig,» medgaf Edith med ett nästan omärkligt smålöje.

»Jag kommer efter,» sade Lina och såg illmarig ut.

»Välkommen!» Edith gick långsamt ned för verandatrappan.

»Ska inte fröken ha regnkappan med sig?

»Nej, jag tror inte det behöfs.» Edith lade nacken bakut och stack näsan pröfvande upp i luften. Hon måste erkänna för sig själf, att vädret såg hotande ut. Ännu kunde hon vända om... Nej, ingen gammal ful regnkappa i dag!

Tänk att Sörmans redan voro midt uppe i ett krocketparti! Melodiskt och blidt ljödo klubbslagen mot kloten. »God morgon! God morgon!»

»Så nedrigt fin moster Edith är!» ropade Ingrid, som kom nedspringande från en bergsknalle med en nyutslagen kärleksört i handen. »Aldrig har jag sett den där snobbiga pärlkragen förr.» Hon fingrade beundrande på fransen.

»Nej, du, sådant där sätter man just inte på sig på landet.»

»Nå men i dag då? Moster måtte väl vara på landet nu också?» Ingrid spärrade upp ögonen med en putslustig min.

»Ja, men i dag är det ju söndag.»

»Ja, men förra söndagen hade moster den inte.»

»Nej, men i dag *har* jag den, med din tillåtelse,» svarade Edith afklippande. »Men nu får jag skynda mig. Det ringer ju samman. Adjö med dig så länge!»

»Jaså, moster ska till kyrkan. Dit följer inte jag med. Jag måste hem och pressa min kärleksört. Se, såna stiliga rötter den har!» Ingrid svängde triumferande blomman öfver sitt hufvud.

Så vått det var i gräset på stranden! Vätan drog en mörkbrun rand utmed sulorna af Ediths gula skor; nu bredde denna ut sig till ordentliga tåhättor. Måtte skorna bara inte förlora sin fason! »Men om så skulle vara,» tröstade sig Edith gladt, »så är väl vår vänskaps krona värd en mässa!»

»Moster Edith, moster Edith, kom hit får moster se!» ropade Gunnar, som med ett metspö i handen stod uppflugen på en sten bredvid badhuset. »Jag har redan fått två stiliga aborrpinnar. Dom ska pappa få till frukost i morgon. Bara inte den där fåniga Lina låter skatorna äta upp dom som härom dagen. Hvarför sprattlar du, din lilla dumsnut? Tycker du inte om att ligga i gräset, hvasa? Nyss var här en gädda så nära, vet moster, att jag höll på att ta den med händerna. Men just som jag skulle till och göra det...»

»En annan gång får du vara raskare i vändningarna, min gosse lilla. Men adjö med dig nu. Jag har litet brådtom.»

»Jaså, jag förstår, det är åska i luften.» Gunnar såg mäkta knipslug ut. »Att inte farbror Torsten och moster Edith ska träffas på Granbryggan i dag? Där är ju så trefligt, tycker moster. Inte kan ni segla på kyrkbacken, inte?»

Den pojken! Han var för komisk med sin öfversittaremin. Sju år, och så... Nej, brådmogen var han inte. Det var hans kära pappa, den spjufvern, som med sina anspelningar gifvit honom denna inblick i förhållandena, af hvilka han — det måste man medge — begagnade sig med öfverraskande fyndighet. Men kunde man också tänka sig något löjligare. Allt hade varit så väl planeradt för Torstens och hennes första segelfärd på tu man hand. »Jag håller mig i yttre sundet, tills du ger mig ett tecken från berget, att passagen är fri. Det händer väl att Gunnar och lilla Bibbi äro där och leka, men eljes är stället ypperligt.»

Den sista meningens första hälft hade Edith förbisett, nykommen och obekant med förhållandena, som hon var. Hon gaf sålunda den öfverenskomna signalen, utan att hafva undersökt terrängen. Men hvad fick hon se, då hon kom ned till bryggan, om icke Torsten med Gunnar i den ena handen och Bibbi i den andra. Hon kom i ett så hejdlöst skratt, att hennes vän, som gladt sig åt att de tills vidare skulle få ha sin hemlighet för sig själfva, blef smått nervös. Visste hon af det på förhand? Hade hon kanske själf ställt dit barnen? Så full af odygd som hon var...

»Jag skref ju...»

»Ja, käraste, men jag kunde inte tro...» Och Edith skrattade igen, så att Granberget och den gamla ladan stämde in i hennes munterhet.

»Hvart skall farbror Torsten fara?» frågade Gunnar, såsom förberedelse till en bön att få följa med. »Jag ska bara ut och lufta på mig litet. Men nu är det bäst, att små barnen gå hem. Se, såna svarta farliga moln! Det är åska i luften. Ni bli genomvåta, om ni stannar. Jag skall följa er ett stycke på vägen.» »Kommer inte tant Edith med?» frågade Bibbi motvilligt. »Nej, älskling, jag ska sitta en stund på bryggan och svalka mig.» Och åter skrattade Edith, så hon måste stödja sig mot det gamla päronträdet. Så kostligt det såg ut, den starke mannen darrande för de små menlösa, som han halft med våld föste framför sig. Hvad lifvet dock var härligt! Hon svingade en liten smutsig bondunge, som med framskjuten mage bevittnat scenen, upp i det gamla, knotiga päronträdet och ropade jublande till honom: »Ser du den där stora, granna båten? Den skall tanten fara ut och segla i med den där stora, rara farbroren.»

Och så bar det af uppå glittrande vågor. Sen kom hon för sent hem till middagen, under hvilken hennes syster och svåger plockade ur Gunnar, både att farbror Torsten skulle fara ut i sin kutter och lufta på sig och att moster Edith skulle sitta på bryggan och svalka sig, fast barnen fingo skynda sig hem, för det var åska i luften.

I dag skulle man träffas vid klockstapeln. Utsikten däruppe var så vacker, påstod Torsten. Den här branta skogsstigen förde upp till kyrkbacken. Mossan var mjuk och fuktig. Den spann ett nät af mörka strimmor öfver öfverlädret på Ediths skor. Se så, nu slet en tallkvist sönder hennes flor! Lika godt! Torsten tyckte inte om flor. Och ibland kunde sådana vara rent af i vägen...

Hur hade hon inte grämt sig öfver, att hon hade silkesvanten på, när Torsten där ute på fjärden helt oförhappandes kysste hennes lillfinger! Sen hon hämtat sig, drog hon visserligen i smyg af vanten, men då var han åter sysselsatt med manövern.

Med några lätta språng var hon uppe på backen. Mycket riktigt — där stod den gamla stapeln, styf och prudentlig, som en högtidsklädd torgmadam, i rödbrun klockkjol, dito koftlif och svart krage med en massa garneringar. Nyckeln satt i dörren, som liknade en lapp på matronans breda mage.

Torsten var ännu icke där. Men kyrkbåten måste likväl vara kommen. Han hade kanske följt med det öfriga sällskapet fram till kyrkan. Tyst... Nej, det var bara inspektor Söderström, som försenat sig något. Det var märkvärdigt så hennes hjärta klappade. Välsignade gamla enar, som dolde henne så väl! Med sin guldfärgade klädning skulle hon eljes stuckit af bra mycket här uppe på höjden. Det vore just inte så roligt att bli sedd här ensam. Löjligt! Hvad hon blifvit skuggrädd. Trodde hon det stod skrifvet utanpå, hvem hon väntade? Men hvad skulle hon i alla fall ta sig till, om någon händelsevis komme hit? Studera årtalet på flöjeln eller helt enkelt låtsa beundra utsikten, som äfven här nere var sevärd. Om hon ändå tagit kikaren med sig! Alltsammans skulle bestämdt se dumt och onaturligt ut. Hu nej, det här började bli kusligt. Om Torsten ändå, *ändå* ville komma! Sen — fick hela världen störta samman.

Han *kunde* väl inte redan vara uppe i stapeln? Nej... Men i alla fall... Det skadade ju inte...

Edith slog upp dörren. »Torsten.» Hennes röst lät så mjuk, att hon skämdes, men på samma gång fick hon tårar i ögonen.

Nej, naturligtvis. Hur kunde hon ett enda ögonblick... Det hade ju varit...

Det luktade litet instängdt där inne. Men bara Torsten kom, skulle det nog bli »luft i luckan». En, två... tre, fyra... fem, sex... sju, åtta gluggar, två på hvardera väggen. Tänk, så vinden skulle spela, om de öppnades alla på en gång! Då skulle eolsharpan börja surra i hennes hattfjäder som härom dagen på Granberget. Trappan var ej så brant, som hon trott. Men hvad skulle de med all den där tjäran? Tjärtunna, tjärgryta, tjärpyts, tjärpussar... Här ville det minsann till att akta sina kjortlar.

Nu sjöngo de »Allena Gud» där nere i kyrkan. Det klang riktigt högtidligt genom den regndigra luften. För att förströ sig, sökte Edith föreställa sig templets inre: predikstolen med den frodige pastor Westin, orgeln med klockar Svensson, koret... Nej, det var inte något roligt. Torsten var ju ej där. Så vida han icke menat, att de skulle träffas där inne... Och så kanske gå ut tillsammans, midt under predikan, så att inföddingar och sommargäster skulle kunna säga, att de »sett, sett, sett, med sina egna ögon sett, hvad man kallar *sett*,» att Torsten Hjärne och Edith Falström stämt möte med hvarandra, hånade sig Edith för sin förflugna idé. Hvad gick egentligen åt henne? Var hon alldeles tokig? Men... kanske han gick nere på stranden för att genskjuta henne? Den tanken var då åtminstone någon räson i.

Med högt upplyftad bakvåd och nervösa steg gick Edith utför sluttningen åt kyrkaa till. Småstenar rasslade vänligt kring hennes fötter. Så det klack till i henne, när hon vände sig om! Hon tyckte Torsten stod vid kyrkogårdsmuren.

Hur kunde man också ha svarta grindstolpar med hvita plattor, alldeles som segelmössor!

Stranden var tom. Med hoppressade läppar och rynkade ögonbryn gick Edith uppför backen igen. »Det här får inte göras om,» mumlade hon för sig själf. »Det tar för mycket på krafterna, jag är ju riktigt knäsvag. Jag är bestämdt för gammal för sådan här komedi. Det kan passa för en nittonårig snärta. Men när man är tjugufem... Det värsta är att jag förefaller mig själf smått löjlig. Det ligger något förödmjukande i att stryka så här omkring i buskarna och vänta. »Ack, lyckan blott i öfversälla hjärtan bär majestätets breda mantelveck.» Och Gud skall veta, att jag i detta nu känner mig allt annat än majestätisk.»

Men hvarför kom inte Torsten, hvarför? Det var nästan öfverdrifven försiktighet att vänta, tills halfva gudstjänsten var förbi. De hade visserligen inte nämnt något klockslag, men... *Hon* hade förstås varit punktlig, angelägen... Skulle hon gå ifrån alltsammans? Men om sen Torsten kom? Det skulle hon gräma sig öfver i hela sitt lif.

Edith gick ett slag rundt kring stapeln. Bakom denna låg en större, mossbeklädd sten. Hon strök med handen öfver mossan. Där kunde man slå sig ned utan för stor risk. Och sådant präktigt ryggstöd man hade i den elastiska stammen af enen bakom!

Nu skulle hon läsa, så att tiden gick fortare. Det var egentligen bara af gammal vana hon tagit boken med sig. Hon hade hoppats på annat än läsa. Hon hade så mycket att tala om, att hon för bättre minnes skull antydt de viktigaste frågorna på ett visitkort. Hur lång tid hade man nu på sig? En halftimme högst. Och så kanske just som man börjat, skulle andra verkligt utsiktshungriga människor komma och störa en. Misslyckadt, förfeladt... Och hon, som så snart skulle resa igen! Men hvarför, hvarför, *hvarför* kom han inte? Han — älskade henne bestämdt inte. Då skulle han intet låtit henne vänta så länge. Ja, hvem kunde veta... Hvad hade han egentligen sagt? Att han höll henne kär... Men det hade han kanske sagt till många förut. Och hvarför ville han, att det skulle hållas så hemligt?... A, fy, Edith, fy! Hans ögon då? Och hans varma kyssar...?

Nej, hon satt inte längre bra. Och inte heller kunde hon höra, om någon kom från andra sidan. Tänk om Torsten varit där och gått sin väg igen! Hon sprang häftigt upp.

»Torsten!»

Intet svar. En hopplös mattighet bemäktigade sig Edith. Nu kunde hon gå; nu hade hon intet mer att göra där. Men när hon väntat *så* länge, var det bäst att stanna, tills kyrkfolket troppat af. Det skulle vara olidligt att behöfva tala med någon i detta ögonblick.

Tungt gick Edith några steg utför sluttningen mot sjön. Vid foten af en tall satte hon sig. Med frånvarande min öppnade hon sin bok, där visitkortet var instucket, och läste följande ord: »Lång är en natt, längre två. Hur skulle jag ej i tre tråna! Ofta en månad mig mindre tycks än en half natt af lågande längtan.»

Boken föll igen. Med glänsande, inåtvänd blick satt Edith en lång stund orörlig. Ett vekt, drömmande uttryck spred sig så småningom öfver hennes drag. Mekaniskt ref hon sönder visitkortet. Nu hade hon så många andra, viktigare saker att fråga om, djupt allvarliga, varmt inträngande. Papperslapparna hvirflade ned i enen bredvid samt uppfångades af en mellan dess grenar utspänd, daggbestänkt spindelväf. Det såg täckt ut, tyckt Edith, när hon sent omsider märkte, hvar lapparna hamnat. Men där fingo de icke stanna. Ut skulle de, ut i vattnet, där ingen kunde finna dem och tyda deras runor. Edith lossade spindelväfven, samlade flikarna däraf i sin hand och bar den lilla luftiga påsen ned till fjärden, där hon tömde dess innehåll. Som hvita blomblad gungade papperslapparna bort från land — just åt det håll, där Torstens sommarstuga låg. Men där hade hon tappat en, och där en, och där en! Ut, ut, bort, bort, med budskap från henne till honom! Där stod ju hela namnet Torsten! Den lappen fick en kyss, innan det bar af.

Sen tog hon ett djupt, befriande andedrag. Och munnen log åter, och ögonen tindrade. Torsten hade fått förhinder, det var klart. Retsamma, örfilstäcka förhinder, som man skulle vilja ta i kragen och ruska om, men som på det hela ingenting betydde. Sjuk kunde han inte gärna vara, det blir man inte så där häftigt. Litet illamående på sin höjd; men då kommer man i alla fall. Nej — tyst, nu hade hon det! Den där norrlandssvågern, som han väntade i dagarna! Han hade naturligtvis kommit med Runö II klockan nio. Och Torsten som värd kunde inte strax fara ifrån honom. Återbud hit upp till stapeln kunde han icke heller skicka, utan att väcka misstankar. Två timmars väntan — än sen! I morgon, i öfvermorgon — kanske redan i eftermiddag skulle hon få ersättning... O Gud, hvad lifvet var härligt.

Utanför källaren mötte Edith Lina med ett fat hallon i handen.

»Jag såg inte fröken i kyrkan. Hvar satt fröken?»

»På min vanliga plats.»

»Hvar är den?»

»Man ska inte vara nyfiken,» förmanade henne Edith. »Men *jag* såg *Lina*,» tillade hon uppsluppet. »Och jag märkte till min ledsnad, att Lina icke följde med predikan. Hon satt och tänkte på sin fästman.»

»Nej, minsann, tänkte jag inte på att jag glömt spänta stickor, som frun bedt mig göra.»

»Sa jag inte det. Lina var inte uppmärksam. Och det var skada, för pastor Westin öfverträffade sig själf.»

»Det måtte varit *frökens* pastor Westin, för den vanliga predikade på annat håll i dag.»

»Så Lina säger!»

Och båda brusto ut i ett så klingande skratt, att Prisse snodde om gafveln och misstänksamt stirrade på dem.

Sen sprang Edith raskt upp för trappan. På verandabordet låg ett bref med utanskrift till henne.

Stilen var Torstens.

Olycklig kärlek.

»Hvilken sentimental öfverskrift!» hör jag mången utbrista. Ja väl, men icke dess mindre är det något som finnes till. Se rundt omkring eder, alla bleka kinder och sorgsna blickar, där man ännu borde möta hälsans rosor och glädjestrålande ögon! — »Men,» — säga ni, »inte är alltid en olycklig kärlek orsaken?» Nej, visst inte, men ofta, allt för ofta — och hvarför? Ja, det är just frågan. Hvarför skall kärleken, detta lifvets högsta goda, så ofta blifva orsak till så mycken sorg, tårar och för så mången rent af ett förfeladt lif? Därför att människan oftast ej *vill* se den från mer än en synpunkt. Skall en kärlek kallas lycklig, så är det den som är ömsesidig och som får älska och bygga bo utan alla svårigheter — — nå ja, det *är* lycka, men hvarför skall all annan kärlek kallas olycka? Har det inte funnits tider, då äfven den skänkt en, om också kort, sällhet? Hvarför kan den då ej lefva i minnet som en skön dröm, i stället för att förbannas därför att den ej blef mera än en dröm? — — — —

Men jag vill tala mera direkt till dem, som blifvit »skuffede» i lifvets strid. — Ni ha älskat och väntat troget i ett, kanske i tio år, ni voro så säkra på »honom», somliga af eder ha ord och löften att minnas, andra intet bestämdt bevis på hans kärlek, men ändå nog för att veta, att den funnits, och så ha ni lefvat er in i den föreställningen att »en gang vil du komme, det ved jeg vist,» som Solveig sjunger i Per Gynt, — ni ha sett, hur andra blifvit glömda, bedragna — men ändå har tviflet ej fått makt med eder: »Han är olik andra!» Har det inte ofta varit just *det*, som förmått så mången ung flicka att hoppas t. o. m. där andra sett, att hoppet bort slockna för länge sedan? Och så en dag får hon ändå höra något helt kort berättas eller endast läsa en annons i tidningen, som med ens kullkastar alla ljusa förhoppningar och alla kanske under åratal uppbyggda luftslott. — »Han är förlorad! — och jag — — jag — — är då jag glömd?» kommer det ur djupet af det sårade hjärtat — och så börjar kampen, denna kamp som måste blifva en strid på lif och död, men där lifvet alltid *kan* och *borde* afgå med seger.

Det var egentligen ett ord om detta »efteråt» jag ville säga, ett ord till alla de unga, som stå modfällda och rådvilla, och som så ofta ej låta sorgen blifva »en sorg efter Guds sinne».

Men hur skall nu den unga kunna se ett godt också i detta? Oftast får hon väl sådana råd som: »Glöm alltsamman!» — »Förakta och afsky honom!» — »Kasta bort hela minnet däraf som en trasig klädning!» — där var dock ett uttryck jag vill kvarhålla. Ungdomen tänker trots sina sorger ofta på sina kläder. Jag vill tala, så att jag kan göra mig förstådd. Ja — se på din försmådda kärlek som på en gammal klädning, men hvarför skall det vara en *ful* trasa, som kastas bort med afsky? Inte var din kärlek så dålig? Tänk på alla de ljusa stunder och all den lycka den skänkt — — — — — nej, det är en högtidsdräkt, men en som du tvingas bortlägga, innan den blifvit utsliten, af det enkla skäl att festens dagar äro slut — och så packar du ned den med omsorg, ej en enda ful rynka får finnas, och så läser du väl till lådan, för att inga profana blickar skola smutsa den vackra dräkten. Sedan går du ut i världen för att anskaffa en ny, som bättre passar för tillfället, i början käns den väl trång och obekväm, men småningom skall du vänja dig därvid, om du verkligen *vill* och ej endast ständigt går och tänker på och längtar efter den gamla aflagda. När du så en dag framtager den igen, skall du finna den lika vacker, lika strålande som förr, men på samma gång skall du vara glad slippa att nu ikläda dig den, och för hvar gång du ser därpå, har den blifvit mer och mer omodern och olik hvad du nu anser bäst — med tiden blekna färgerna och sidenets trådar brista. Men ändå skall du vårda den med samma omsorg, och fast du nu ser med andra ögon, aldrig glömma eller förhåna den tiden, då den utgjorde din käraste prydnad.

Så ock med kärleken, hvarför skola vi göra den till ett *bittert* minne? — Omständigheterna kunna ju vara sådana, att den måste blifva det — men ofta är det vi själfva, som göra den därtill med vår stora egenkärlek. — Ack, inte var *det* vår Herres mening? Han gaf den åt oss i lifvets vår för att blifva oss ett dyrbart minne i dess höst och för att mana oss att, till tack för den del af lyckan vi fått, sedan lefva vårt lif för andra — och det finnes så mångas lycka att taga hand om och vårda. Och ofta får man först då ögonen öppna för sina medmänniskors väl och ve, då man lärt att se bort från sin egen sorg och, i stället för att duka under för slaget, taga det som en pröfning, men en pröfning, som ej har till mål att krossa, utan att upplyfta.

Så kan t. o. m. den obesvarade kärleken blifva en lycklig kärlek; det var ju ändå genom den vi kommo in på vägen att hjälpa och stödja andra, och till det målet kan den alltid leda, om vi riktigt *vilja* och *bedja* därom. Då gifves det heller ingen så kallad olycklig kärlek, som ej kan förvandlas till en lycklig sådan.

Detta låter kanske som en predikan, men min ålder berättigar mig att tala ett varningens och uppmuntrans ord till de unga,

som så ofta taga miste och sjunka ner vid vägen, och jag slutar med en innerlig bön till hvar och en, som känner sig olycklig och sorgsen: »Tag fast på lifvet igen, hata inte, håna inte vare sig dina gamla eller nyare känslor, utan tänk på och lägg på minnet de välkända orden: »Öfver allting hafven nu en brinnande kärlek inbördes ty kärleken skyler all öfverträdelse.»

*

I vår tid af rastlöst arbete och då kvinnan så ofta slår sig fram och skapar sin egen framtid, oberoende af mannen, kan denna lilla uppsats anses obefogad — men jag talar ej till de starka, de som af sig själfva upptagit och vunnit kampen. De flesta af dem veta för resten lika väl som jag, att det varit en strid och att det måste kämpas för att nå målet. De behöfva ej mina ord, men de svagare, de som ej våga och ej tro sig kunna strida, de skola läsa detta och också veta, att ingen är så svag, att inte Gud gifver krafter och *stora* sådana, om man blott vill rätt använda dem.

Bo.

I "flickhemsfrågan."

	Kr.	öre
Hyra	1400	—
Ved och koks	200	—
Kokgas	32	—
Lyse (matsal, föreståndarinnans rum, tambur, kök och jungfrukammare)	60	—
Tjänare	250	—
Hufvudrengöring (4 ggr pr år, 2 hjälpgummor hvarje gång i 2:ne dagar à 1:25)	20	—
Tvätt (duktyg, kökshanddukar, gardiner och jungfrukläder)	36	—
Budningsafgift (2 ggr i månaden)	13	20
Tidningar	15	—
Specerier	600	—
Kött	800	—
Fisk	155	—
Ägg	155	—
Smör (à 2 kr. pr kilo)	312	—
Matsmör (à kr. 1,50 pr kilo)	78	—
Bröd	365	—
Dito hårdt	75	—
Potatis och grönsaker	150	—
Mjölk, oskummad (4 liter pr dag)	175	20
Dito skummad (» » » »)	75	—
Lagerdricka (8 halfbuteljer pr dag)	175	20
Sylt och saftning	100	—
Afbetalning på husgeråd	450	—
Summa:	5691	60
Återstår till brandförsäkring och diverse	68	40
Slutsumma:	5760	—

Öfvertygad som jag är, att ofvanstående summa skall räcka väl till, tror jag, att den vid förståndiga inköp i flere fall ytterligare kan reduceras. T. ex. smör och ägg böra väl skaffas direkt från landet, så ock en och annan gång får- och kalfkött, som då ställa sig billigare. Vid »långkok» bör bakas i hemmet; för öfrigt finnas flere mindre bagerier här i Stockholm, där stort och godt bröd lämnas med 20 öre i påbröd på kronan. För inköp af specerier kan man tryggt vända sig till någon godtköpshandel, där utmärkt reela och goda varor fås till mycket låga priser. Jag känner åtminstone till en sådan. Ost köpes bäst och fördelaktigast från något mejeri. Ja, naturligtvis får man endast göra räkning på husmanskost, men god och kraftig bör den blifva.

Tvänne arbetsvana, dugliga jungfrur bör hemmet hafva, och dessa sökas nog bäst i landsorten. Den ena bör förutom vanlig matlagning också kunna baka och i det hela taget hushålla med omtanke, d. v. s. kunna taga väl reda på all mat på bästa sätt, så att charkuteribodarne så litet som möjligt, helst icke alls, användas.

Som föreståndarinna har jag tänkt mig en äldre, för saken intresserad person, som mot fritt vivre (sparade utgifter för mat och husrum kanske af mången anses som god årsinkomst) är villig att hafva tillsyn öfver och representera i hemmet.

Hemmets flickor bestå sig själfva tvätt och lyse. — Att finna en lämplig våning blir väl svårt; möjligtvis kunde man taga tvänne mindre våningar med jämnstora rum och slå ihop till en, och kanske ställer detta sig väl så fördelaktigt af flere skäl.

Och så frågan: huru få hemmet till stånd? Ja, kanske är det bästa sättet att, som sagdt, vända sig till en seminarieföreståndare, men annars finnes det så mången bildad flicka, som är hänvisad endast till hvad hon själf kan förtjäna — ofta ej mera än 50 à 60 kr. pr månad. Skulle ej ett direkt upprop till dessa vara bra? Två och två goda vänner anmäla sig samtidigt för gemensamt rum. Naturligtvis bör det också med anmälan följa någon rekommendation från skola, förmyndare eller annan lämplig person.

Skulle så gärna ännu vidare behandlat »frågan», som ligger mig så om hjärtat, men vågar ej vidare i dag inkräkta på utrymmet.

Ich.

Kriget mot korsetten.

Dräktreformföreningens tioårsmöte.

Fröken Kristine Dahl.

Fredrika-Bremer-förbundets dräktreformförenings årsmöte ägde rum i måndags afton i Läkaresällskapets lokal. Mötet öppnades af fru *Scholander*. Till ordförande utsågs fru *G. Linder*.

Ur årsberättelsen meddela vi, att föreningen, som nu arbetat i jämnt tio år, under denna tid anordnat ett 70-tal expositioner samt att dess modellsamling nu räknar 130 nummer. Under det gångna året ha offentliga föredrag om föreningens modeller hållits af fruarna *G. Linder* och *H. Palme, f. von Born*. Sedan års- och revisionsberättelsen upplästs, beviljades styrelsen décharge, och val af styrelse samt revisorer företogs.

Därefter lämnades ordet åt fröken *Kristine Dahl* från Kristiania, som i ett med spändt intresse åhördt föredrag talade om dräktreformens utveckling i Norge. Fröken Dahl yttrade, att man där hade den svenska dräktreformföreningen att tacka för de första impulserna till denna rörelse. Men sedan har man själf tagit åtskilliga steg framåt. Fröken Dahl hade nu under nio år ägnat sig, ej åt arbetet på kvinnodräktens reformerande, ty den nya dräkten har nästan intet gemensamt med den gamla, utan åt arbetet att åstadkomma en rationell kvinnodräkt. Fröken Dahl förevisade därefter de af henne utarbetade modellerna, som i flere väsentliga punkter skilja sig från den svenska dräktreformföreningens. Den modell på delad kjol, som af fröken D. förevisades, var i alla afseenden bättre än den svenska. Det svenska reformlifvet har fröken D. alldeles slopat. Hon kallade det en förbättrad korsett. Fröken D. gaf därefter en intressant skildring af förhållandena i Amerika och det sätt, hvarpå dräktreformkvinnorna där arbeta.

I Norge har fröken D. vunnit mycken tillslutning. Hennes modeller tillverkas hos en af Kristianias allra förnämsta handelsfirmor, Steen & Ström, och alla Kristianias yngre skådespelerskor ha anlagt de reformerade underkläderna. Under år 1895 såldes i Norge 15,000 chemisetter.

Fröken Dahls föredrag belönades med lifliga applåder. Hon själf bär på ett förtjusande sätt upp de nya modellerna, och det var tvifvelsutan den allmänna meningen bland mötets deltagare, att om man »komme att ta sig så bra ut som fröken D.», vore det ingen risk att kasta hela det gamla systemet. Det porträtt af den norska föreläsarinnan vi ha nöjet bjuda våra läsarinnor, torde ej jäfva denna uppfattning.

Därefter inledde fröken *Högström* diskussionen om *skolbarns fotbeklädnad*. I denna fråga yttrade sig fruarna *Scholander*, *Jolin*, *Palme von Born*, *Retzius* och *Linder* samt fröknarna *Palmqvist*, *Högström*, *Dahl* och *Adamsén*. Mötet beslöt uttala som sin mening, att de moderna *högskaftade* kängorna äro *förkastliga* ur hygienisk, praktisk och ekonomisk synpunkt.

Sedan mötet afslutats, samlade sig deltagarna kring fröken Dahl, som med största beredvillighet lämnade upplysningar om sin dräkt.

I dag, den 27 mars, kl. 8 e. m. håller fröken Dahl i Vetenskapsakademiens hörsal ett föredrag om *en rationell kvinnodräkt* och förevisar de af henne utarbetade modellerna till en sådan. Vi rekommendera på det varmaste detta föredrag och äro förvissade om att den behjärtansvärda saken och fröken Dahls i hög grad tilltalande uppträdande och förträffliga framställningskonst skola skaffa henne många åhörare bland tänkande män och kvinnor.

Fröken *Kristine Dahl* är född i Kristiania. Hon kom som 15-årig flicka i Schweiz tillsammans med unga amerikanskor, som voro klädda med hänsyn till hygienens fordringar, fick lifligt intresse för saken och anlade redan då den svenska dräktreformföreningens underkläder. Under ett tvåårigt uppehåll i Amerika, där hon som lärarinna hade tillsyn öfver elevernas ändamålsenliga klädedräkt, gjorde hon sedan bekantskap med föregångskvinnorna i dräktreformrörelsen därute och fick ögonen öppnade för frågans stora betydelse för kvinnokönets hygien. Återkommen till Norge ägnade hon snart hela sin tid och arbetskraft åt denna sak: tidningsartiklar skrefvos, bref och förfrågningar i massor besvarades, mönster utarbetades, modeller profvades och infördes i marknaden till billigaste pris och i mest tilltalande form, föredrag höllos vid skolor och föreningar. Senast har fröken Dahl med stor framgång uppträdt i Köpenhamn och har nu, som sagdt, hunnit Stockholm på sitt krigståg mot korsetten.

Planschen för mars

medföljer detta nummer i stället för det sedvanliga romanarket. Den utgöres af en autotypi från Silfversparres Nya Grafiska Aktiebolag efter ***R. Poetzelbergers*** *intagande målning »Lied ohne Worte» — »Sång utan ord.»*

Då möjligen åtskilliga af våra läsarinnor önska inrama och upphänga denna jämte andra af våra månadsplanscher till en prydnad för någon vägg i hemmet, ha vi ej velat ***förminska*** *originalen för mycket, ehuruväl de skulle vinna i typografiskt hänseende genom bredare mariginaler. Vid inramningen böra de därför, för att göra sig fördelaktigast gällande, helst utskäras och uppfodras på en tillräckligt stor kartong eller förses med en så kallad passepartoutram.*

"Framtidsperspektiv."

»Kvinnoklubben» hade härom aftonen i sin hemtrefliga lokal vid Norrlandsgatan 17 ett extra dramatiskt samkväm, hvarvid uppfördes ett litet skämtsamt »Framtidsperspektiv», för tillfället författadt af en inom pressen och litteraturen ej obekant klubbmedlem — fröken *Gerda Meyerson*.

ENEROTH & Co.
Tekniska Fabriken "GÖTA LEJON"
* * * GÖTEBORG.
rekommendera sitt allmänt erkända
LUTPULVER
fritt från klor
Lutpulvret begagnas vid lak eller tvätt i stället för bästa och renaste aska. Användningssättet alldeles samma som med vanlig asklut, och
SÅP-PULVER (fritt från klor).
Sparar penningar.
Sparar arbete.
Sparar kläder och
ersätter såpa eller tvål.

Det lilla stycket spelade i »den ej allt för aflägsna framtid», då skapelsens herrar få sköta hushållen, stoppa strumpor, städa och sy, under det representanterna för det täcka könet äro bankdirektörer, polismästerskor, riksdagskvinnor och ministrar.

Visserligen finnas, som en kvarlefva från en barbarisk forntid, ännu några exemplar kvar af det släkte, som kallas »tjänande fröknar», men dessa tyckas föra en föga afundsvärd tillvaro. När fru Rika Kapitalinsky endast får sin »elektriska villa» i ordning, behöfver hon inga »pigfröknar» mer. Då kommer allt att gå med elektricitet. »Jag trycker på en knapp och borsten borstar mina skor, jag trycker på en annan och dammtrasan dammar, jag trycker på en tredje: pannorna koka min mat, på en fjärde: bordet dukar sig o. s. v.»

»Ja, jag har läst om allt det där i *Idun*,» svarar den stackars tjänande fröken, »men hvad skola väl då vi ta oss till? Redan när jag föddes, skref mamma in mig i »S:t Ellens förening», där jag har förbundit mig att aldrig missbruka min kvinnokraft på kontorsgöromål, författareskap, politik och sådant där otyg. Jag valde den anspråkslösa lotten att bli tjänande fröken i familj, jag tänkte på så sätt lättare kunna bevara min rent kvinnliga naturell. Men på de små usla lifräntorna från »Palmeska pigbanken» kan man väl inte lefva — 50 procent på lönen, hvad är det för skräp!»

Ja — detta är nu de antediluvianska stackars »pigfröknarna», men annars äro nog dessa framtidsdamer tillräckligt försigkomna:

»Nu är det kvinnorna, som männer ta,
Och männerna få bara svara: ja.
Ty kvinnan är det nu som makten har,
Då är det inte bra att vara karl!»

Damerna fria, damerna ha förmögenheten om hand och de stackars herrarne bilda en »förening för gifta mäns eganderätt». Dock händer det både »doktorn» och »finansministern» i pjäsen, att de midt under sina ansvarsfulla värf längta efter att »rätt och slätt få vara kvinnor» och båda två äro förälskade i en liten söt linnesömmare. »Doktorn» friar och får ja — »karlarne äro ju så svaga för kvinnliga läkare» — men måste för några försnillningars skull fly med sin älskade i luftballong till — månen! »Finansministern», som samtidigt mister sin portfölj, får trösta sig med en öfverdomarepost på Sandwichöarna.

Det roliga stycket, som fick ett mycket lyckadt utförande, väckte stor munterhet och applåderades lifligt. Efter hvad vi tro oss veta, är det meningen att på en större lokal bereda en vidsträcktare publik tillfälle att taga del af det spirituella lilla skämtet, hvilket — som våra läsarinnor kunnat finna redan af dessa korta antydningar — är fullt af lustiga snärtar och anspelningar på dagens »kvinnofrågor.»

Litet om frösådd i boningsrum.

För Idun af *S—m.*

När det blir så jämn värme i luften, att man ej behöfver frukta för att »små drifbänkar» i kammarfönstret skola afkylas om nätterna, då är det tid att börja »vårsådden». Då framplockas gamla cigarrlådor och lerburkar från i fjor. Tämligen djupa och breda cigarrlådor ägna sig ganska väl för frösådd — den skarpa cigarrlukten måste dock först vara borta. De lerburkar, hvilka användas för sådden, böra ej vara nya, ty, huru väl brända de än äro, draga dock nya burkar vid vattningen åt sig en hel del af vattnet. Så kunna icke heller de späda plantor, hvilka utvecklas ur fröna, tycka om den lerlukt, som mer eller mindre stark, alltid följer med nytt lergods.

Förstode man sig rätt på krukmargodset, så köpte man naturligtvis endast verkligt god och lagom bränd vara, hvilket blommorna troligen skulle vara mycket tacksamma för. Då man nu emellertid ej är man af facket, måste man på något sätt försöka att förebygga de olyckliga följder, som ens okunnighet vis à vis krukorna möjligen skulle kunna få för de små älsklingarne, blommorna. Af denna orsak bruka somliga personer, då de måste sätta blommor i nya krukor, först låta dessa stå i vatten flere timmar, under det andra endast doppa dem i vatten före planterandet. Jag tror att det är klokt att efter vattendoppet låta krukorna blifva riktigt torra, innan man använder dem. Men, som sagdt, för frösådden lämpa sig de nya blomkrukorna icke riktigt bra.

Huru skola vi nu inrätta våra små »drifbänkar». Då man nyttjar en cigarrlåda att så i, skadar det icke att skära ett hål i lådans botten och däröfver lägga en krukskärfva — åtminstone har jag gjort så. I lådan lägger jag vidare ett tunnt lager af träkol och så något finsållad, sandblandad jord — till all frösådd tar jag en tredjedel sand på två tredjedelar jord. I krukorna, som jag väljer tämligen stora, lägges först den vanliga krukskärfvan — en tegelstensbit af lämplig form kan ock göra tjänst — sedan ett lager af sönderkrossade krukskärfvor, därpå ett lager af träkol och så jordblandningen. De skärfvor, som nyttjas, böra vara torra och rena.

Då både krukor och lådor skola betäckas af glasskifvor (hvilka, i parentes sagdt, böra vara tillräckligt stort tilltagna), måste man vid jordens ifyllande tänka på att de småttingar, hvilka skola komma att växa där, måste ha litet utrymme att växa också på höjden. $1 \frac{1}{2}$ à 2 tum — ber tusen gånger om ursäkt för det gammalmodiga uttrycket — är tillräckligt.

Nu ha vi då allt i ordning för sådden. Vid såningen måste vi iakttaga att mycket små frön — t. ex. gloxinia-, cinneraria- och begoniafrö — sås ut ofvanpå jorden och lätt öfverströs med några små nypor fin, sandblandad jord; större frön åter petas ned i jorden, ehuru ej till något nämnvärdt djup, för så vidt det ej är fråga om så stora frön som äpple- och apelsinkärnor o. d.

Och fröna — huru skola de vara beskaffade? Ja, därvidlag behöfver man ej göra sig bekymmer. Godt blomsterfrö kan erhållas från en hel del trädgårdsföreningar och fröförsäljare här hemma i Sverige, mycket godt frö t. o. m. — sedan kommer det an på att vi icke gömma på det så länge att det blir förlegadt. En iakttagelse, som jag gjort angående förlegadt frö, vill jag här omnämna. Ett år satte jag gammalt araliafrö och ett annat år gammalt feberträdfrö. Jag använde hvarken samma burk eller samma jord. Båda gångerna fann jag efter en tid, att på jordytan i burken härs och tvärs gingo ett slags fina trådar, hvilka liknade spindeltrådar, utan att jag dock tror att de voro förorsakade af blomspindel. Det hela såg icke ut som spindelnät, och hvad skulle för öfrigt denna småspindel haft att göra på den fuktiga jorden under glasskifvan — den hade ju en mängd blommor strax bredvid att vistas på. Voro således trådarne tillverkade af något slags djur, så hade dessa senare troligen funnits ibland de gamla fröna.

Jag har aldrig riktigt kunnat komma på det klara med, hvilket som är bättre: att ha frösådden i skugga eller solsken. Då ju varmfukt behöfves, för att fröet skall gro, har jag i allmänhet ställt fröburkarne i solen och skuggat dem. Det händer dock att den starka värmen och fuktigheten tillsammans komma en hel hop frön att ruttna, isynnerhet om de, af en eller annan anledning, ligga ofvan jord. Och när de små plantorna sedan komma fram, riskerar man att på en liten stund få dem förbrända — om man nämligen glömmer att sätta för de skuggande papperen. Men det är ju, om man vill vara rättvis, hvarken platsens eller solens fel.

Ja, hvar sak har sina sidor, säger man. Satte jag frösådden i skuggan, fruktar jag, det skulle dröja länge om innan fröet grodde, och så skulle jag då vara rädd att det skulle taga skada genom mögel.

Åh, hvad man tycker att det dröjer rysligt länge, innan fröet kommer upp, isynnerhet första tiden, man ägnar sig åt frösådd. Och så det förargliga ogräset, som vanligen först sticker upp och narrar en. Men det kännes snart igen. Och så får man börja vänta på nytt. Hvad man blir glad, när plantorna till slut börja komma upp!

Om man vill ha kraftiga plantor, får man icke förglömma att i rättan tid — d. v. s. då en fyra stycken små blad kommit fram — gallra dem. Försummas detta, »rangla» plantorna i höjden och blifva tviniga. Med gallring menar man ju att gräfva upp och kasta bort de klenaste plantorna, om fröet kommit upp för tätt. Hvem näns dock kasta bort dessa små blomämnen, om hvilka man vet att de, om de få lefva, i en framtid skola utveckla så mycken skönhet och täckt behag? »Men hur i all världen skall man då bära sig åt?» säger ni. Jo, att börja med kan ni flytta plantorna åtskiljs, så att ni t. ex. får tre burkar med gloxiniaplantor i st. f. en. När plantorna något fått växa till, synes det så väl att de icke alla äro af samma slag, och så kan ni då välja ibland dem. Edra väninnor äro kanske tacksamma att få en eller par gloxinier hvar, och sedan ni medelat er med dem, komma de i långa rader med sina små burkar. Eller också, om ni hör till dem, hvilka ha privilegier på att få försöka förtjäna något, utan att det behöfver klandras såsom varande icke »comme il faut» — hvarför icke göra er en liten biförtjänst af edra blommor? Vill ni detta göra, så köp små blomkrukor à 10 öre och sätt en planta i hvarje, sedan glas öfver krukorna, ty ännu en tid behöfva småttingarne bo i »glashus». Pyssla sedan om de små plantorna ett par, tre veckor, så att ni ser att de må bra efter omplanteringen och börja växa. Och sälj sedan!

För att edra blommor må blifva så begärliga som möjligt och finna köpare, se till att de få en vacker växt! Gloxinierna måste vändas för hvarje dag, och likadant är förhållandet med många andra slags blommor. Det tyckes som om en del krukväxter såsom späda ej skulle följa samma lagar som sedermera under sin fortvaro. Så har jag erfarit att t. ex. Gloxinier, ett slags Begonier och Linnaria stå gröna första vintern, ehuru det tillhör deras natur att vissna ned på hösten.

(Slut i nästa n:r.)

Namnsdagslista för 1896.

April.

1. *O.* Harald.
2. *T.* Hilding.
3. *F.* Ferdinand.
4. *L.* Emilia, Emelia.

5. *S.* **Påskdag.** Irene.
6. *M.* **2 dag Påsk.** Vilhelm.
7. *T.* Eleonora, Ellen, Elin, Leonora, Nora.
8. *O.* Hilma.
9. *T.* Otto.
10. *F.* Ottilia.
11. *L.* Emil.

12. *S.* Julius.
13. *M.* Ingeborg.
14. *T.* Fritiof.
15. *O.* Vega.
16. *T.* Patrik.
17. *F.* Elias.
18. *L.* Tyra.

19. *S.* Bernhard, Bernt.
20. *M.* Olga.
21. *T.* Anshelm.
22. *O.* Bernhardina, Berna, Dina.
23. *T.* Georg, Göran.
24. *F.* Albertina, Tina.
25. *L.* Markus, Marcus.

26. *S.* Helge.
27. *M.* Terésia, Terese.
28. *T.* Ture.
29. *O.* Tyko, Tycho.
30. Valborg.

Ur notisboken.

Medborgerlig förtjänst. En välförtjänt hyllning och hedersbevisning ägnades förliden fredag på hennes åttioförsta födelsedag den i vida kretsar, där barmhärtighet öfvas, kända fröken *Augusta Jacobsson* härstädes. Den åldriga damen är trots sina åttio år vid en ovanlig vigör och spänstighet och öfvar ännu med oförminskadt intresse den omfattande välgörenhet, som hon gjort till sitt lifsmål.

Att en sådan ädel lifsgärning vinner offentligt erkännande är mindre vanligt än berättigadt. Emellertid är det glädjande att kunna meddela, att man äfven på högsta ort observerat den gamlas tysta, men välsignelsebringande verksamhet, och som ett officielt erkännande häraf tilldelades henne på födelsedagen af k. m:t guldmedaljen af femte storleken för medborgerlig förtjänst. Under dagens lopp fick den gamla mottaga en massa bref och telegram med lyckönskningar från när och fjärran samt personliga besök af minst ett hundratal gratulanter. En rent af kolossal blomsterskörd gaf uttryck för de känslor af tacksamhet och kärlek, hvilka på denna hedersdag samlades kring den gamla.

*

Svenska lärarinnornas pensionsförening hade här om dagen ordinarie sammanträde, hvarvid full ansvarsfrihet för 1895 års förvaltning beviljadas. Några saknadens och tacksamhetens ord ägnades styrelsens förra ordförande, fröken *M. Forsell*, som under året aflidit, och i styrelsen invaldes efter henne fröken *Helena Palmqvist* samt till suppleant efter fröken Palmqvist fröken *Maria Aspman*. De afgående styrelseledamöterna, fröknarna *L. Engström* och *A. Björnbom*, återvaldes; efter fröken H. Hauffman, som af hälsoskäl undanbedt sig återval, utsågs fröken *Kerstin Wall*.

Enligt revisionsberättelsen utgjorde den till 1895 ingångna balansens slutsumma 345,610 kr. 58 öre. Inkomsterna under året ha utgjort: insättningar i besparingsfonden 2,484 kr., genom testamente bekomna 4,850 kr. och upplupna rän-

Begär hos Eder specerist i Stockholm och de flesta landsortsstäder
Å. Grafström & C:is Angrostade Kaffe
OBS.! Endast i förseglade paket.
Hushållskaffe à 1,25 pr paket à $\frac{1}{2}$ kg.
Fint kaffe ...... à 1,50 » »
Finaste kaffe à 2,— » »

tor 14,931 kr. 77 öre. Utgifterna ha varit: pensioner 12,289 kr. 52 öre, utbetalningar på grund af testamentariska förordnanden 822 kr. 96 öre, förvaltningskostnader 1,118 kr. 53 öre, hvadan inkomsterna öfverstigit utgifterna med 26,528 kr. 76 öre.

*

En lifränteförening för tjänarinnor är under bildande i Göteborg efter mönster af den, som planlagts i Stockholm af fru Hanna Palme, född von Born.

*

En ny kvinnoförening har, enligt hvad fröken *Ellen Key* meddelade vid föreningen »Studenter och arbetares» sammanträde i söndags afton, i hufvudstaden bildats af henne jämte några andra intresserade kvinnor. Den är afsedd att upptaga kvinnor ur alla samhällsklasser samt är organiserad efter samma plan som »Studenter och arbetare».

Teater och musik.

K. Dramatiska teatern införlifvade i måndags afton, inför en fullsatt och med bifall slösande salong, Blanches »Herr Dardanell» med sin ordinarie spelista. Vårt omdöme från hr Roos' matiné angående det förträffliga utförandet gäller naturligtvis i hufvudsak; fruarna *Hartmanns* och *Sandells* öfverdådiga utförande af Agapets och Doras roller uppbära ensamt stycket. Hr Bergströms Dardanell har nu remplacerats af hr *Hedlund*, som här fick ett tillfälle att ådagalägga sina goda komiska anlag. De många scenförändringarna gå nu snabbare och delvis inför öppen ridå. Helt visst blir det gamla hederliga Blancheska lustspelet en tid framåt ett stycke kassapjäs för teatern.

Vasateatern uppförde i går torsdag för första gången »Det stora förslaget», komedi i 4 akter af P. Staaff. Detta stycke afslutades redan på sommaren 1892 och hembjöds i september månad samma år åt k. Dramatiska teatern, där det emellertid icke kom till uppförande. På våren 1893 var det August Lindbergs afsikt att uppföra stycket på Vasateatern, och repitionerna hade redan börjat, men den stora personal, som kräfdes, och den korta tid, som stod till buds, gjorde att planen ej realiserades. Den har nu återupptagits af hr Ranft, och de förnämsta rollerna utföras af fru Håkansson, fröknarna Gottschalk och Eliason, hrr Svennberg, Byström, G. Ranft och Eliason. Till tredje akten, som passerar i andra kammarens antichambre, har ny dekoration målats af Carl Grabow. Vi återkomma.

Södra teatern förbereder till slutet af denna vecka uppförandet af »Profkyssen», operett i 3 akter, musiken af Carl Millöcker, med fru Emma Berg som gäst.

Hr Hugo Alfvéns soaré, länge uppskjuten, försiggick i Vetenskapsakademien den 19 dennes. Soarégifvaren utförde flere nummer, bland dem Corellis svåra »La Folia» och visade sig i dessa hafva utvecklat sig till större säkerhet både i det tekniska och i uppfattningen. Hr A. uppträdde äfven som tonsättare med en violinsonat, en violinromans och två sånger. I dessa stycken röjdes en omisskänlig begåfning, om hr A. också ej ännu behärskar den stora formen och ej alltid är fullt klar i det formella. Sångerna utfördes af hr Bergström, som lät ursäkta sig för indisposition. Romansen »Jag mins» måste emellertid bisseras. Publiken var rätt talrik och liflig i sitt bifall, så att de uppträdande, bland dem fröken Samuel som pianist, flere gånger framkallades. Fru Edlings utlofvade medverkan uteblef beklagligtvis på grund af reseförhinder.

Professor Nerudas och hr Salomon Smiths konsert, vid hvilken, som förut meddelats, grefvinnan Taube och prof. Hallström komma att medverka, har uppskjutits till tisdagen den 31 dennes.

En Par-Bricole-konsert med ett ovanligt lockande program gifves i Musikaliska akademiens stora sal onsdagen den 1 instundande april. Till konserten, som gifves till förmån för Bricole-körens högt förtjänte och afhållne ledare, direktör *E. Åkerberg*, hafva endast bricolister tillträde med sina damer. Att här blir fullt hus, kan man taga för alldeles gifvet.

Fru Alma Fohströms konsert, anordnad af Lindens teater- och konsertbyrå, äger rum torsdagen den 2 instundande april. Vi hänvisa för öfrigt till den celebra sångerskans i detta nummer införda biografi med tillhörande bild.

Soaré gifves måndagen den 30 dennes i Musikaliska akademiens orgelsal af fröken *Bertha Eklund*, som härmed gör sitt första framträdande inför allmänheten. Hennes instrument är pianot, och har hon idkat fleråriga studier dels vid Musikaliska akademien, dels för prof. Neruda i Köpenhamn. Biträdande vid soarén blifva fru Edling, prof. Neruda och direktör Kjellberg.

Matiné till förmån för svenska teaterförbundet kommer att äga rum söndagen den 29 dennes kl. 2 e. m., och kommer därvid att uppföras ett nytt treaktsoriginal »I lejonets kula» af Frank Truth. Handlingen i stycket är förlagd till Marstrand och rollerna och deras respektive innehafvare äro: Olof Heyden, tenor vid operan — hr Skånberg; Marika Klemens — fru Hoving; Baron Dacke — fru Fahlman; Tage Röhmer — hr Olsson; Carina Björnhufvud — fru Sandell; konsulinnan Bracknér — eleven fröken Åhman; von Riehl — hr Rydgren; Curt Linder — hr Hedlund och Emma — eleven fröken Dörum. Biljetter till denna matiné säljes alla dagar i Dramatiska teaterns förköpsbyrå kl. 12—4 e. m.

Å K. Operan anordnar vår framstående skådespelare hr *Emil Hillberg* torsdagen den 2 april en enstaka föreställning, hvarvid uppföres Calderons femaktsskådespel »Lifvet en dröm» i F. A. Dahlgrens bearbetning.

Biljetter säljas till operans vanliga priser med enkelt förköp utan förhöjning i Allm. tidningskontoret vid Gustaf Adolfs torg från och med Maria Bebådelsedag.

Stilleben.

Novell af **Alvilde Prydz.**

(Forts.)

Därtill kom, att på sista tiden inträffat åtskilligt, som bragt honom ur hans vanliga lugna jämnvikt: först hade Hans Didrik verkligen kommit in vid krigsskolan — så hade fru Engel dött våren därefter. Nu var det endast döttrarna, som Gud låtit honom behålla — och dem ville han också behålla.

Och han varnade och förmanade dem ständigt i all vänlighet. Han hoppades alltid, att de själfva visste, hur bra de hade det, om de också icke ännu fullt insågo, hvilken lycka det var att icke behöfva någon.

Detta sista uttalade tullinspektoren alltid med särskild betoning, och han försummade heller aldrig något tillfälle att göra de unge männen bland deras bekanta misstänkta.

Men hos de fem unga flickorna, af hvilka de flesta icke längre voro så unga, utbildade sig efterhand underliga föreställningar om de unge männen: för det första ville de absolut komma åt deras bankböcker — och för det andra gingo de bara och önskade lifvet ur deras käre fader, för att de sedan så mycket lättare skulle kunna göra dem till sina hustrur och efter behag få vända upp och ner i det stora, välförsedda huset.

Dinah tänkte med rysning på huru en, som hon godt kände, kunde få det infallet att använda den tunga, gammaldags silfverservisen i hvardagslag, och Berntine var för sin del öfvertygad om att löjtnant Scheel ville själf ha hand om nyckeln till vinkällaren. — —

Det kunde aldrig gå an, det vore ju detsamma som att taga lifvet af deras gamle far och dem själfva med — — det hände ju så stygga saker ute i världen. Skulle de själfva öppna porten och släppa dem in i huset? Kunde de göra detta med godt samvete? Ty det *var* naturligtvis så, som deras fader utmålat för dem, alltihop; de visste ju att ingen människa ville dem så väl som han, därför måste de också stå på hans sida.

Men likväl! — — — — — — — —

Och hur det nu gick till — trots tullinspektorns försiktighet, och småflickornas egen försiktighet, sluppo friarne likväl in i huset, först till Berntine och sedan till Dinah.

Det var naturligtvis endast för de många pengarnas skull — därför tog också tullinspektören för hvarje gång den i fråga varande dottern på tu man hand — ty det var nödvändigt, alldeles nödvändigt, att hon skulle ha klart för sig, att det var pengarna, ingenting annat än pengarna, som de ville åt.

Och hvarken Berntine eller Dinah kunde motsäga fadern; ty när deras egen far såg det, så måste det ju vara så, att de icke hade något annat, som kunde behaga, än pengarna.

Och de sågo med något af faderns harm och misstoende på desse män — det kändes likväl bra tungt, ehuru det naturligtvis under sådana förhållanden var bra mycket bättre att icke alls blifva gifta. — Men om . . . om de ändock själfva fått tala med dem . . . men det var fadern, som tagit emot dem och sedan kontorsvägen för, alltid stängt dem ute från det stora välförsedda huset.

För de båda yngsta döttrarnas vidkommande hade det dock lyckats tullinspektoren att så fullkomligt afvärja faran, att de två individer, som en hel vinter, dag och natt, figurerade i dessa damers drömmar, aldrig med sin fot beträdt det stora välförsedda husets tröskel.

Medan så tiden gick och åren kröpo framåt, hade man omsider hunnit så långt, att Hans Didrik var blifven löjtnant och blott sällan besökte hemmet; — de vänner han då och då fört med sig voro också borta, och hvad de andra unge männen beträffar, såg man ej heller till dem numera.

Fröknarna Engel undrade mycket, hvart de alla tagit vägen.

När man nu satt på teatern, kom aldrig någon fram för att göra sin uppvaktning, och befunno de sig någon gång i större sällskap, var det påfallande, huru de alltid kommo att sitta bland idel damer.

Om det än aldrig så mycket haft sin riktighet, hvad fadern intalat dem, så hade det likväl varit något eget i den tanken, att det fanns någon, som följde en med ögonen och kanske höll någon smula af en . . . det *var* något förunderligt i den tanken, det må nu vara inbillning eller icke . . .

Dessa tankar kommo blott i löndom till en hvar af dem; mellan dem växlades aldrig ett ord om något ditåt; det skulle ej gått an — därför hände det icke.

Men i sitt stilla sinne bjöd en hvar till att slå sig till ro — de visste ju, att vår herre, när helst det behagade honom, kunde sända en af dessa ädla män, som icke det minsta brydde sig om bankböcker och i hvilkas händer deras fader lugnt kunde anförtro deras lycka.

Och till dess detta inträffade, hade de ju så godt och lugnt som det var.

Och man lefde förnöjdt tillsammans i det stora, välförsedda huset, långt från lifvets pröfningar, utan känning af dagens tyngd och hetta, fröjande sig åt hvarandra. Och det stora, välförsedda huset med sin fasta stam af tjänare blef en värld för sig, som allt mera utestängde de utanför varande.

Sparsamma Fruar! **Nyheter** i **klädnings-, kapp-** och **kostymtyger** för **vårsäsongen** hos *Hildur Andersson*, Stockholm. 12 Hötorget 12 Filial: 4 Södermalmstorg 4. Riks- och Allm. tel.

Ögon, som länge se på kort distans, förlora slutligen förmågan att se på längre håll, och familjen Engels ögon hade sett så länge och hjärtligt på hvarandra, att allt, som låg längre bort, skönjdes blott i dunkel.

Och så lefde man vidare år efter år, utan någon förändring, i oantastad besittning af bankböckerna, som frodades förträffligt under faderns omsorger.

Blott en enda sak hade gått förlorad för dem — icke på en gång — då kunde man blifvit uppmärksam därpå och i tid sökt rädda något — nej, det var ett sakta, omärkligt nedglidande i det ändlösa tidsdjup, hvarur aldrig något återvänder — och det, som gick förloradt och som man icke hade en aning om förrän det var borta — det var ungdomen.

Tullinspektoren själf hade länge varit snöhvit i håret; det hade man dock icke reflekterat mycket öfver, ty det klädde honom så väl; men då Dinah och Berntine slutligen blifvit alldeles grå, hvilket icke alls klädde dem, då började tankarna vakna... Det blef visst ingenting af med dessa ädla män, som skulle komma och icke bry sig om deras pengar.

Och när så Hans Didrik slutligen blef kapten, trots mindre goda kvalifikationer och den erkändt långsamma befordringen vid brigaden — då var det ju uppenbart, hur tiden runnit bort.

— Till sist kom det därhän, att den gamle tullinspektorn icke gärna kunde ha lång tid kvar. En kväll dog han lugnt och stilla, som han lefvat — och den lilla staden fick upplefva den harmen, att familjen Engel flyttade bort.

Det var Hans Didriks skuld. Alla voro ense om, att det var Hans Didriks skull, då han icke ville blifva tullinspektor.

Utom det, att man nu fick en tullinspektor, som icke alls hörde till staden och dessutom var af simpel härkomst och till på köpet utan förmögenhet, måste man lugnt se på, huru Hans Didrik lockade systrarna till att sälja det präktiga gamla huset jämte en hel del af lösörena, som skingrades ut öfver främmande bygd — och till sist finna sig i, att han drog dem med sig in till Kristiania.

Det var den nya, fördärfbringande tidsandan, som fått makt med Hans Didrik, ödelade familjens traditioner och beröfvade den lilla staden dess största skattedragare.

Kapten Engels namn beledsagades icke med några välsignelser, när det nämndes af stadens borgare. Nu kunde alla se, hur rätt den gamle tullinspektoren haft i sitt misstroende till Hans Didrik.

De fem systrarna, som låtit locka sig, voro till en början själfva nästan förstenade öfver hvad de gjort. Men det var alltsammans Hans Didriks fel; han hade med ens blifvit så kommenderande — och de själfva så viljelösa, öfverväldigade af sorgen efter fadren, som om de aldrig tänkt sig, att de en gång skulle mista honom. Därför hade Hans Didrik fullt rådrum för sina vilda flyttningsplaner.

Innan de själfva visste, huru det gått till, funno de sig installerade i två vackra våningar vid »Kristian August Gade» och »Grottebakken». Det var den 8 september 1878, som de kommo ditflyttande — en hvar med samma känsla af att alla människor skulle se på dem och undra, hvarför de icke hellre stannat kvar i sitt eget stora hus i den lilla staden, där de voro hemma — och trots alla Hans Didriks försäkringar om motsatsen kunde de icke få ur sitt hufvud, att alla människor gåfve akt på dem. Oaktadt Hans Didriks upplysningar hade de ingen aning om, huru olika allt tedde sig här i världen och att det, som för dem var den oförgätliga 8 september 1878, i judarnes synagoga endast ett par hus längre ned på gatan räknades för den 3 tischri i första månaden af år 5639 eller för kristna och icke kristna långs gator och vägar blott som en af de tusen försvinnande hvardagarna.

De hade kommit öfverens om att dela sig i två hushåll, tre i hvarje — men nu kom det an på hvilka af systrarna skulle hafva Hans Didrik, som var kapten.

De yngsta hyste vissa betänkligheter: han var så olik deras lugne, stillsamme fader, som dock alltid regerat fullkomlig enväldigt — — —

(Forts.)

Innehållsförteckning:

Alma Fohström. (Med porträtt). — »Familjens gamla flicka»; af *Anni*. — Kvinnans kallelse; af *Helena Nyblom*. III. — Kommer . . . kommer inte . . . Skiss för Idun af *Torkel Berg*. — Olycklig kärlek; af *Bo*. — I »flickhemsfrågan»; af *Ich*. — Kriget mot korsetten; dräktreformföreningens tioårsmöte. (Med porträtt af fröken Kristine Dahl). — Planschen för mars. — »Framtidsperspektiv». — Litet om frösådd i boningsrum; för Idun af *S—m*. — Namnsdagslista för 1896: April. — Ur notisboken. — Teater och musik. — Stilleben; berättelse af *Alvilde Prydz*. — Tidsfördrif.

Tidsfördrif.

Redigeras af Sophie Linge.

Bidrag mottagas med tacksamhet.

Charad.

Mitt *första* lugn på landet ligger,
Mitt *första* öfver hafvet far
Och handskas oblidt med mitt *andra*.
Mitt *andra* mitt från ditt plär skilja.
Mitt *hela* dig besvär bespar,
Och då du vill ditt goda öka,
Mitt *hela* vård om godset tar.

Pirfvel.

Förvandlingsgåta.

Gran, Lök, Grin, Rinna, Torg, Slö, Torneå, Socka.

Hvart och ett af de ofvanstående orden skall, genom förändring af en bokstaf, förvandlas till ett annat ord. Äro de rätta orden funna, så bilda de vid förvandlingen borttagna bokstäfverna namnet på en svensk stad och de i deras ställe använda namnet på en annan sådan.

S. L.

Bokstafsgåta.

Sammansätt af nedanstående bokstäfver följande 13 ord, så att när de stå uppställda i ordning begynnelsebokstäfverna och slutbokstäfverna bilda hvar sitt kändt ordspråk.

1) En ö utanför Grekland.
2) En af de gamle romarnes gudar.
3) En koloni på östra indiska halfön.
4) En stad på Jylland.
5) En fisk.
6) En järnvägsstation i Skåne.
7) En stad i Tyskland.
8) Ett i gamla testamentet förekommande namn.
9) En slätt i Södermanland.
10) En saltvattenfisk.
11) En simfågel.
12) En stad i Rhenprovinsen.
13) Ett gammalt mått.

a, a, a, a, a, a, a, a, a, d, e, e, e, e, e, f, f, h, i, i, i, i, i, k, k, k, k, k, k, k, k, l, l, l, l, l, l, m, m, n, n, n, n, n, n, o, o, o, o, r, r, r, r, r, r, r, s, s, t, t, u, u, v, ö, ö.

Inez K.

Diamantgåta.

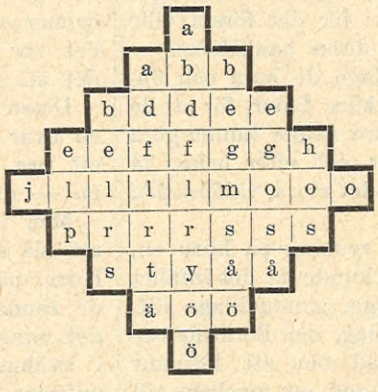

Rätt ordnade bilda ofvanstående bokstäfver namn på svenska städer och samhällen.

b—g.

Palindrom.

En gammal fläjel, rostig och trög,
På tornet sig svängde, spasmodisk.
Han tyckte sig vara en herre så hög,
Fann själf sin »notturno» melodisk.
Men inne i slottet, mer kritisk, man blott
Den kallade *»rättfram»*, med spe och med spott.

Men *»omvändt»* ordet vår tanke för
Till tider, som hafva sig fjärmat;
Då blir det till namn på en litteratör,
Hvars stil sig till Göthes har närmat,
Och likasom denne han blef ock en gång
I Tyskland först känd för sin prosa och sång.

S. L.

Aritmogryf.

1	1	2	3	4	5	1	6
2	7	8	9	2	10	8	1
3	11	12	8	13	14	15	8
4	10	2	13	3	14	6	1
5	8	10	14	14	16	13	13
6	7	3	17	6	1	8	3
7	4	10	6	13	6	1	2
8	8	18	6	6	3	14	10
9	3	2	19	8	20	6	6
10	1	2	14	1	17	8	15
11	4	10	13	21	12	4	10

1) stärker, 2) förspiller tiden, 3) uppfriskar, 4) växlar uttryck, 5) smäller, 6) sprider död, 7) trampas under fötterna, 8) ätes, 9) straffas, 10) »är till äktenskap ledig», 11) lyser.

De rätt funna ordens begynnelse- och slutbokstäfver bilda namnet på tvänne »tongifvande» personligheter.

S. L.

Ordförvandlingsgåta.

Foriose = kunglig boning.
För lille snut = pålaga.
Ångborg = för fotgängare.
Skrif nys gror = hör till juletid.
Ei skrin = berör ej utlandet.
Su kad madt = husmödrars stolthet.
Spör sån = motionstid.
Tants käring = ödets lek.
Namne triko = konstslöjd.
Skåre ros = beklädnadsartikel.
Gul lindarr = bohagsting.
Jos tut i å = en summa.
Dorch skyr en = numer en prydnadssak.
Skonad gas = hör ihop med påsken.

De erhållna ordens begynnelse- och slutbokstäfver bilda namnen på en svensk konung samt på dennes moder.

b- g.

Lösningar.

Logogryfen: Telefon; le tolf, fe, fel, en, fet, fot, lo, len, not, lof, elfte, Lete, ton, Leon, Elof, Flen, eon.

Charaden: Fattiginrättning.

Ordkedjan: Nesa — Esau — Saul — aula — ulan — land — ande.

Aritmoremet: Hieronymus. 1) Remus, 2) hymn, 3) Ems, 4) Rio, 5) syrén, 6) minus, 7) ren.

Ordgåtan: Ark, 1) Aska, 2) rör, 3) kalk.

Cirkelgåtan: Odense. 1) Ostindien, 2) Devonport, 3) Eulenberg, 4) Neuenburg, 5) Skenninge, 6) Ehrentuna.

Tandläkare dr Geo. Forssmans Tandpulver, två slag, **Tandpasta, Tandtinktur** nya präparat för tänderna vård: finnas å de flesta apotek, i parfymaffärer och hos hr handlande. Partiförsäljning för Sverige hos **Bendix, Josephson & C:o,** *11 Regeringsgatan* **Stockholm.**

HULTMANS Cacao & Chocolad rekommenderas som den bästa och vitsordas på det varmaste af professorerna hrr Joh. Lang, Seved Ribbing, Nils O:son Gadde, C. J. Ask samt doktor Olof Moberg.